

Dosarul nr. 2ra-1122/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: I. Pulbere)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, A. Bostan, V. Cotorobai)

DECIZIE

11 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Crețu Mariana reprezentată de avocatul Victor Mazniuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Crețu Mariana împotriva lui Stavila Alexandru, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Natalia Gavrilan cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Stavila Alexandru, s-a casat hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă de respingere a acțiunii

c o n s t a t ă:

La 22 aprilie 2019 Crețu Mariana reprezentată de avocatul Victor Mazniuc în baza mandatului seria MA nr. 00258473 din 22 aprilie 2019, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Stavila Alexandru, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Natalia Gavrilan cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reprezentantul reclamantei a indicat că la 03 septembrie 2010 la Oficiul Stare Civilă Ialoveni, Crețu Mariana a înregistrat căsătoria cu Alexandru Stavila.

Din căsătoria cu pârâtul s-au născut doi copiii minori: XXXXX, născută la XXXXX, fapt ce se confirmă prin certificatul de naștere seria XXXXX eliberat la XXXXX de OSC Ialoveni, și XXXXX, născută la XXXXX, fapt ce rezultă din certificatul de naștere seria XXXXX eliberat la XXXXX de OSC Ialoveni.

Prin hotărârea din 01 octombrie 2015 a Judecătorei Ialoveni, a fost desfăcută căsătoria înregistrată între Stavila Alexandru și Crețu Mariana la 03 septembrie 2010 la OSC Ialoveni sub nr. XXXXX. Copii minori XXXXX, născută la XXXXX, și XXXXX, născută la XXXXX, au fost lăsați la educația mamei Crețu Mariana.

La 04 septembrie 2017 Crețu Mariana s-a adresat cu acțiune împotriva lui Stavila Alexandru, solicitând încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori Stăvilă Adelina și Stăvilă Delia în sumă bănească fixă de 1.766,60 de lei pentru ambele fiice.

Prin hotărârea din 25 iulie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Mariana Crețu și s-a încasat din contul lui Stavila Alexandru în beneficiul Mariane Stăvilă pensia de întreținere pentru copilul minor XXXXX, născută la XXXXX, în sumă bănească fixă de 960,80 de lei, lunar, iar pentru copilul minor XXXXX, născută la XXXXX, în sumă bănească fixă de 717,90 de lei, lunar, în total 1.678,70 de lei, începând cu XXXXX, până la atingerea majoratului copiilor. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

A reținut avocatul Victor Mazniuc că la stabilirea mărimii pensiei pentru întreținerea copiilor minori, instanța de judecată a ținut cont de informația Biroului Național de Statistică, potrivit căreia valoarea minimă de existență în semestru I și II ale anului 2017, în sate, pentru copiii în vârstă de 7-17 ani, a constituit suma de 1.921,60 de lei lunar, iar pentru copiii în vârstă de 1 – 6 ani în sumă de 1.435,80 de lei.

Deși instanța de judecată a stabilit un quantum minim al pensiei de întreținere, Stavila Alexandru continuă să manifeste un dezinteres față de creșterea, întreținerea și educația copiilor minori comuni, ca urmare Crețu Mariana fiind nevoită să se adreseze executorului judecătoresc Natalia Gavrilan întru executarea silită a hotărârii din 25 iulie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni.

A notat că Mariana Crețu până în prezent de una singură își întreține fiicele minore: XXXXX și XXXXX.

Între timp nevoile de întreținere a copiilor au crescut, iar veniturile și posibilitățile materiale ale pârâtului Alexandru Stavila s-au majorat, și, întru asigurarea unui trai decent pentru fiicele sale, urmează să fie modificat quantumul pensiei de întreținere pentru copiii minori XXXXX, născută la XXXXX și XXXXX, născută la XXXXX.

A reținut că valoarea minimă de existență în semestru I al anului 2019 comparativ cu semestrul I și II ale anului 2017, pentru copiii în vârstă de 7 – 17 ani și în vârstă de 1 - 6 ani, a evoluat în sensul majorării.

În indicat că la moment situația materială a Mariane Crețu s-a schimbat și anume, împreună cu copiii au trecut cu traiul în XXXXX, unde minimul de existență depășește cu mult minimul de existență pentru populația de la sate.

Conform datelor Biroului Național de Statistică, evoluția minimului de existență, în orașe mari pentru trimestrul II al anului 2018, pentru copiii în vârstă de 7-17 ani, a constituit 2.325,50 de lei, care în esență nu constituie o limită maximală.

Susține că ambii părinți, în egală măsură, poartă răspundere pentru asigurarea unui trai decent pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copiilor săi, ținând cont în primul rând de interesul superior al acestora.

A precizat că Alexandru Stavila are venituri neregulate din activitățile desfășurate în străinătate din care motiv cuantumul pensiei de întreținere a fiicelor minore urmează a fi modificată prin majorarea acestuia.

Consideră reprezentantul reclamantei că mărimea pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX în sumă bănească fixă de 960,80 de lei și a copilului minor XXXXX în sumă bănească fixă de 717,90 de lei, nu este destul de suficientă și echitabilă, și nu acoperă toate necesitățile de întreținere a fiicelor, cum ar fi: procurarea cărților, frecventarea anumitor secții sportive sau de creație, participarea la concursuri, deplasări, tratament etc., care de fapt sunt cu mult mai mari.

În situația în care prețurile la produsele alimentare, articolele de vestimentație, încălțăminte și medicamente sunt în permanentă creștere, iar achitarea pentru doi copiii a pensiei în sumă totală de 1.700 de lei, care este ca mărime vădit net-inferioară pentru întreținerea a doi copiii minori, lezează substanțial drepturile acestora.

Modificarea cuantumului pensiei de întreținere nu trebuie să favorizeze interesele unui copil în detrimentul altuia, mărimea acesteia trebuie să fie una rezonabilă și echitabilă, determinată în exclusivitate de instanța de judecată.

Conform art. 74 alin. (1) din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

Potrivit art. 76 alin. (1) și (2) din Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primești salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75. Cuanumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Dispozițiile art. 110 din Codul familiei, stipulează că, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească, luând în considerare și alte circumstanțe importante ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

În contextul expus, a solicitat Crețu Mariana reprezentată de avocatul Stavila Alexandru admiterea acțiunii, modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori XXXXX, născută la XXXXX, și XXXXX, născută la XXXXX, în sumă totală de 1678,70 de lei stabilită prin hotărârea din 25 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni; încasarea din contul lui Stavila Alexandru în beneficiul său a pensiei de întreținere pentru copiii minori XXXXX, născută la XXXXX, și XXXXX, născută la XXXXX, în sumă bănească fixă în mărime de 2.500 de lei, achitată lunar, pentru fiecare copil în parte, începând cu data depunerii acțiunii până la atingerea majoratului copiilor,

precum și încasarea cheltuielilor de judecată. Încetarea executării titlului executoriu eliberat în baza hotărârii Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni din 25 iulie 2018.

Prin hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Crețu Mariana a fost admisă și s-a modificat cuantumul pensiei de întreținere pentru copiii minori XXXXX, născută la XXXXX și XXXXX, născută la XXXXX, încasată lunar din contul lui Stavila Alexandru în beneficiul Mariane Crețu prin hotărârea din 25 iulie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni și s-a majorat cuantumul sumei bănești fixe încasate din contul lui Stavila Alexandru în beneficiul Mariane Crețu, până la 2.500 de lei, lunar, pentru fiecare copil în parte. S-a încasat din contul lui Stavila Alexandru în beneficiul statului suma de 1.800 de lei taxa de stat. S-a restituit instanței de judecată titlul executoriu nr. 2-888/17 din 25 iulie 2018 emis de Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, spre anulare.

La 26 iulie 2019 Stavila Alexandru reprezentat de avocatul Dumitru Josanu în baza mandatului seria MA nr. 1420120 din 09 iulie 2019, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 06 decembrie 2019 a fost prezentată partea motivată a cererii de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din 11 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiată, precum și încasarea din contul Mariane Crețu în beneficiul său cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Stavila Alexandru, s-a casat hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă de respingere a acțiunii depusă de Crețu Mariana.

La 26 iunie 2020 Crețu Mariana reprezentată de avocatul Victor Mazniuc în baza mandatului seria MA nr. 0963655 din 26 iunie 2020, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 11 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, pe care o consideră legală și întemeiată.

În motivarea recursului avocatul Victor Mazniuc a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

A indicat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că potrivit datelor Biroului Național de Statistică, evoluția minimumului de existență, în orașe mari în trimestrul II al anului 2018, pentru copiii în vârstă de 7 – 17 ani, a constituit 2.325,50 de lei, iar în trimestrul II al anului 2019, a constituit 2.603,90 de lei.

De asemenea, fiica minoră XXXXX, născută la XXXXX, a trecut în categoria copiilor în vârstă de la 7 – 17 ani, precum și faptul că ea împreună cu copii au trecut cu traiul în mun. Chișinău, unde minimumul de existență pentru populația din orașe mari pentru anul 2020 a depășit minimumul de existență pentru populația de la sate pentru anul 2017, care a fost luat în considerație la emiterea hotărârii din 25 iulie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni.

Mai mult ca atât, această sumă nu constituie o limită maximală, or, reieșind din interesul superior al copiilor, părinții au obligații egale de a asigura un trai decent pentru copiii săi.

Cuantumul sumei bănești fixe în mărime de 960,80 de lei stabilită pentru copilul XXXXX, născută la XXXXX și respectiv de 717,90 de lei stabilită pentru copilul XXXXX, născută la XXXXX, cu titlu de pensie de întreținere lunară până la atingerea majoratului copiilor, nu este suficient și echitabil ca mărime, deoarece nu acoperă minimum necesar de întreținere a copiilor, or, diferențele de quantum a pensiilor în mod evident defavorizează interesele unui copil în raport cu celălalt.

Cu atât mai mult, în ședința de judecată s-a constatat că Alexandru Stavila s-a stabilit cu traiul și activează în Franța, având un venit neregulat, fapt care nu a fost negat de partea opusă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 13 februarie 2020.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa avocatului recurentei Mariana Crețu, Victor Mazniuc, prin intermediul poștei electronice, la 20 mai 2020 (f.d. 77).

Astfel, recursul declarat la 26 iunie 2020, este în termen.

La 13 iulie 2020 în adresa lui Stavila Alexandru, avocatului Josanu Dumitru și executoriul judecătoresc Gavrilan Natalia a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Crețu Mariana reprezentată de avocatul Victor Mazniuc, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor, însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv (f.d.86, 91-93).

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 19 august 2020 a considerat recursul declarat de Crețu Mariana, reprezentată de avocatul Victor Mazniuc admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 03 septembrie 2010 la Oficiul Stare Civilă Ialoveni, Crețu Mariana a înregistrat căsătoria cu Alexandru Stăvilă.

Din căsătoria cu pârâtul s-au născut doi copiii minori: XXXXX, născută la XXXXX, fapt ce se confirmă prin certificatul de naștere seria XXXXX eliberat la

XXXXX de OSC Ialoveni și XXXXX, născută la XXXXX, fapt ce rezultă din certificatul de naștere seria XXXXX eliberat la XXXXX de OSC Ialoveni (f.d. 8-9).

Prin hotărârea din 01 octombrie 2015 a Judecătorei Ialoveni, a fost desfăcută căsătoria înregistrată la 03 septembrie 2010 între Stavila Alexandru și Crețu Mariana la OSC Ialoveni. Copiii minori XXXXX, născută la XXXXX, și XXXXX, născută la XXXXX, au fost lăsați la educația mamei Crețu Mariana (f.d. 10).

La 04 septembrie 2017 Crețu Mariana s-a adresat cu acțiune împotriva lui Stavila Alexandru, solicitând încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori XXXXX și XXXXX în sumă bănească fixă de 1.766,60 de lei pentru ambele fiice.

Prin hotărârea din 25 iulie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, acțiunea depusă de Mariana Crețu a fost admisă parțial și s-a încasat din contul lui Stavila Alexandru în beneficiul Mariane Stăvilă pensia de întreținere pentru copilul minor XXXXX, născută la XXXXX, în sumă bănească fixă de 960,80 de lei, lunar, iar pentru copilul minor XXXXX, născută la XXXXX, în sumă bănească fixă de 717,90 de lei, lunar, în total 1.678,70 de lei, începând cu 04 septembrie 2017, până la atingerea majoratului copiilor. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 12-13).

Hotărârea din 25 iulie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, a devenit definitivă la 10 noiembrie 2018 (f.d. 14).

Prin încheierea nr. 141p/a-260/2018 din 11 aprilie 2019 a executorului judecătoresc Natalia Gavrilan, a fost intentată procedura de executare a documentului executoriu nr. 2-888/2017 din 25 iulie 2018 emis de Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (f.d. 15).

La 22 aprilie 2019 Crețu Mariana reprezentată de avocatul Victor Mazniuc, înaintând prezenta acțiune împotriva lui Stavila Alexandru, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Natalia Gavrilan, a solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori XXXXX și XXXX în sumă totală de 1678,70 de lei stabilită prin hotărârea din 25 iulie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni; încasarea din contul lui Stavila Alexandru în beneficiul său a pensiei de întreținere pentru copiii minori în sumă bănească fixă în mărime de 2.500 de lei, achitată lunar, pentru fiecare copil, începând cu data depunerii acțiunii până la atingerea majoratului copiilor minori, precum și încasarea cheltuielilor de judecată; încetarea executării titlului executoriu eliberat în baza hotărârii Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni din 25 iulie 2018.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia privind temeinicia acțiunii și a dispus modificarea cuantumului pensiei de întreținere încasată lunar din contul lui Stavila Alexandru în beneficiul Mariane Crețu în baza hotărârii din 25 iulie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni prin majorarea cuantumului sumei bănești fixe de la 1.678,70 de lei, pentru ambii copii, până la 2.500 de lei lunar, pentru fiecare copil.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a menționat că dreptul de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori pot beneficia în egală măsură ambii părinți, în dependență de starea lor materială și familială, fiind suficientă în acest sens întrunirea a cel puțin a uneia din aceste condiții, însă schimbarea situațiilor

specificate nu trebuie să fie formală, ci esențială, sarcina aprecierii respective, aparținând în exclusivitate instanței competente să o examineze.

Prima instanță a notat că potrivit datelor din buletinul de identitate al Mariane Crețu, viza de domiciliu a acesteia este înregistrată pe adresa: XXXXX, înregistrat la XXXXX. Prin urmare, situația materială a reclamantei Crețu Mariana în condițiile speței se află în legătură cu schimbarea domiciliului acesteia, circumstanță luată în considerare la modificarea cuantumului pensiei de întreținere.

În contextul expus și reieșind din interesul superior al copiilor minori aflați la întreținerea reclamantei Mariana Crețu, prima instanță a concluzionat asupra necesității modificării cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori stabilit prin hotărârea din 25 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, prin majorarea acestuia în sumă bănească fixă de 2.500 de lei lunar, pentru fiecare copil, începând cu data depunerii acțiunii până la atingerea majoratului copiilor.

Instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Stavila Alexandru, a concluzionat asupra temeiniciei acestuia și a casat hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pronunțând o nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că Mariana Crețu nu a prezentat probe justificative că starea sa materială s-a schimbat semnificativ în comparație cu perioada emiterii hotărârii din 25 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni. La fel, reclamanta nu a demonstrat micșorarea veniturilor sale, în condițiile în care aceasta conform declarațiilor reprezentantului său, este încadrată în câmpul muncii peste hotarele țării.

Instanța de apel a reținut că în speță nu au relevanță prevederile art. 76 din Codul familiei, deoarece acestea sunt aplicabile doar la etapa stabilirii cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, pe când modificarea cuantumului pensiei de întreținere stabilită de instanța de judecată poate avea loc doar în condițiile prevăzute expres de art. 110 din Codul familiei, și anume în cazul în care situația materială sau familială a unui dintre părinți s-a schimbat, ținându-se cont și de alte circumstanțe importante.

Nu a fost reținut argumentul Mariane Crețu precum că conform datelor statistice ale Biroului Național de Statistică, minimul de existență calculat în semestrul I al anului 2018, în orașe mari, pentru copiii în vârstă de 7 – 17 ani, a constituit 2.327,50 de lei, și, astfel, fiecare părinte trebuie să contribuie cu 1.163,75 de lei, or, acesta poate constitui obiect de examinare în cadrul stabilirii pensiei de întreținere a copiilor minori, dar nu și la modificarea cuantumului acesteia, care a fost deja stabilit prin hotărârea judecătorească definitivă.

Instanța de apel a concluzionat că este eronată soluția primei instanțe de modificare a cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori, deoarece înscrisurile prezentate de către Mariana Crețu în vederea susținerii acțiunii nu constituie probe incontestabile care pot confirma înrăutățirea situației financiare a reclamantei.

Verificând legalitatea deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel neîntemeiat a respins acțiunea depusă de Crețu

Mariana, concluzia primei instanțe de modificare a cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori fiind legală și întemeiată, din următoarele considerente.

Conform art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copiii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Potrivit art. 74 alin. (1) din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

Totodată, conform art. 3 alin. (1) din Convenția cu privire la drepturile copilului adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la New York la 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

Potrivit art. 18 alin. (1) din Convenția cu privire la drepturile copilului, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Părinții sau, după caz, reprezentanții săi legali sunt principalii responsabili de creșterea și dezvoltarea copilului. Aceștia trebuie să acționeze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.

Situație similară este reglementată și în art. 27 alin. (1) și (2) din Convenție, care statuează că, statele părți recunosc dreptul oricărui copil de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială. Părinților și oricărei alte persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare în vederea dezvoltării copilului.

Conform art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Din dispozițiile legale citate supra, rezultă cert că ambii părinți, în egală măsură, au obligația de a compensa cheltuielile pentru întreținerea copilului său minor.

Conform art. 76 alin. (1) și (2) din Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Potrivit art. 110 din Codul familiei, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească, luând în considerare și alte

circumstanțe importante ale părților, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească pe debitorul întreținerii de plata acesteia.

Se reține că starea materială reprezintă situația social-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile și mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum și a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex. capacitatea de muncă, studiile etc).

Starea familială definește conjunctura și relațiile persoanei (părintelui) în interiorul comunității umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie, cum ar fi numărul copiilor și persoanelor aflate la întreținere.

Sintagma „alte circumstanțe importante” extinde sfera de aplicare a art. 75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă, care, se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanței de judecată din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condițiile reliefate supra (ex. chestiuni de ordin medical).

De dreptul de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreținere pot beneficia în egală măsură ambii părinți în dependență de starea materială și familială a acestora, dâșii fiind responsabili în mod solidar de dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului în unison cu principiile fundamentale consfințite în legislația națională și cea internațională.

Pentru valorificarea dreptului de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreținere, părintele nu urmează să probeze în mod cumulativ atât schimbarea stării materiale, cât și a celei familiale, fiind suficientă în acest sens întrunirea a cel puțin uneia din aceste ipoteze, însă schimbarea situațiilor specificate nu trebuie să fie formală, ci esențială, sarcina respectivă aparținând în exclusivitate instanței competente să o examineze.

Astfel, întru respectarea dezideratelor descrise mai sus, urmează să se țină cont de principiul interesului superior al copilului consacrat la art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului la care Republica Moldova este parte, de menținerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinți care nu se află în relații de căsătorie precum și de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte. Mai mult ca atât, modificarea (micșorarea sau majorarea) cuantumului pensiei de întreținere nu trebuie să favorizeze interesele unui copil în detrimentul altuia, mărimea acesteia trebuie să fie una rezonabilă și echitabilă, determinată în exclusivitate de instanța de judecată a cărei discreție decizională nu trebuie să depășească cadrul legal pertinent.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la data emiterii hotărârii din 25 iulie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, Crețu Mariana împreună cu fiicele sale XXXXX și XXXXX în custodia căreia au fost lăsate, locuiau în XXXXX.

După cum rezultă din mențiunile din fișa de însoțire a buletinului de identitate a recurenteii Crețu Mariana, aceasta împreună cu fiicele sale minore XXXXX și XXXXX

și-au schimbat domiciliul, trecând cu traiul în XXXXX, a cărei înregistrare a fost efectuată la XXXXX (f.d. 17).

Se remarcă că la data adresării Mariane Crețu cu prezenta acțiune – 22 aprilie 2019, copilul minor XXXXX, născută la XXXXX, încă nu împlinise vârsta de XXXXX, iar XXXXX, născută la XXXXX, avea deja XXXXX împliniți, adică erau de vârstă școlară și respectiv preșcolară.

Totodată, în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe, reprezentantul intimatului/pârât avocatul Dumitru Josan a declarat că Stavila Alexandru se află peste hotarele Republicii Moldova, în Republica Franceză, orașul Paris, unde locuiește și activează mai mult de 10 ani (f.d. 34 verso-35).

Din ordinelor de încasarea a numerarului nr. XXXXX din 15 mai 2019, nr. XXXXX din 15 mai 2019, nr. XXXXX din 11 iunie 2019 și nr. XXXXX din 11 iunie 2019, rezultă că Stavila Alexandru a transferat la contul executorului judecătoresc Gavrilan Natalia suma de 33.574 de lei ce constituie restanța la plata pensiei de întreținere a copiilor minori pe 20 de luni, dispusă spre încasarea din contul ultimului în beneficiul Mariane Crețu prin hotărârea din 25 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni (f.d. 31-33).

La fel, din referința depusă la cererea de chemare în judecată și declarațiile avocatului Dumitru Josanu rezultă că intimatul/pârât Stavila Alexandru nu refuză să achite pensia de întreținere a copiilor săi, însă nu în cuantumul solicitat de recurenta/reclamantă Mariana Crețu (f.d. 29-30).

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrat lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată pretenția Mariane Crețu privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori, or, în conformitate cu art. 110 din Codul familiei, Crețu Mariana a prezentat suficiente probe incontestabile care confirmă că, de la data emiterii hotărârii judecătorești irevocabile nominalizate, s-au schimbat esențial circumstanțele cauzei care impun modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori și anume, trecerea recurentei împreună cu fiicele sale minore XXXXX și XXXXX cu traiul de la XXXXX, vârsta copiilor raportată la informația Biroului Național de Statistică privind mărimea minimului de existență pentru un copil, calculată semestrial și anual, care periodic se modifică.

În acest context, se va nota că într-adevăr informația plasată pe pagina oficială a Biroului Național de Statistică, la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, indică că valoarea minimului de existență în anul 2018 în orașe mari, pentru un copil în vârstă de la 1-6 ani a constituit suma de 1.765,80 lei, iar pentru un copil în vârstă de la 7-17 ani – 2.280,80 de lei, însă, în opinia instanței de recurs aceste sume nu pot fi considerate ca satisfăcătoare și destule pentru un trai plin de decență a copiilor, pentru a fi puse pe seama ambilor părinți, în mod egal.

Or, fiind stabilit locul de trai al copiilor minori cu mama, în mod evident aceasta contribuie la educația și întreținerea copiilor, atât în plan material, cât și psihologic.

Se reține că obiectul obligației de întreținere îl formează mijloacele necesare traiului, adică alimente, locuință, îmbrăcăminte, medicamente, nevoi spirituale, dar și mijloace necesare pentru creșterea, educarea, și pregătirea profesională a copiilor.

Întreținerea se acordă nu numai din câștigul din munca în sensul comun, dar și din alte mijloace ale debitorului obligației de întreținere, tocmai în virtutea principiului potrivit căruia întreținerea se datorează în dependență de nevoile celui care o cere, dar și cu mijloacele celui care urmează a o plăti.

Instanța de recurs menționează că, informația Biroului Național de Statistică privind minimum de existență pentru un copil, nu constituie o normă imperativă de la care nu se permite derogare, ci urmează a fi apreciată cu titlu de circumstanță importantă de raportare, ca quantum/nivel minim de la care instanța de judecată pornește la stabilirea quantumului pensiei de întreținere.

Prin urmare, părinții vor fi obligați la asigurarea unui nivel de trai suficient copiilor săi minori, pornind de la interesul primordial al copilului, iar acest quantum nu ar crea dificultăți la încasarea pensiei de întreținere și este în interesul major al copiilor, fiind în drept să fie asigurați din punct de vedere material în deplină măsură și fără nicio restricție sau condiționare.

Nu poate fi reținută concluzia instanței de apel precum că Crețu Mariana nu a prezentat probe incontestabile în sensul art. 110 din Codul familiei pentru modificarea quantumului pensiei de întreținere stabilită prin hotărârea din 25 iulie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, or, această contravine suportului probator prezent la actele cauzei și declarațiilor părților la proces, în condițiile în care modificarea quantumului pensiei de întreținere a copiilor minori este impusă de circumstanțele importante ale cauzei în raport cu normele de drept și probele prezentate în acest sens.

Or, interesul superior al copilului, principiu consacrat în art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului, este unica premisă de bază de la care pornește instanța judecătorească la soluționarea litigiilor ce vizează interesele acestuia, precum și menținerea echilibrului drepturilor copiilor și proporționalitatea quantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.

Convenția nu se limitează doar la afirmarea dreptului copilului la viață, dar include și conceptul supraviețuirii și dezvoltării lui.

Mai mult ca atât, la caz, nu au fost prezentate probe care să demonstreze că intimatul Stavila Alexandru, pe lângă achitarea pensiei de întreținere stabilită anterior de instanța de judecată, contribuie suplimentar la întreținerea, creșterea și educația copiilor minori, suma stabilită de prima instanță în mărime de 2.500 de lei lunar pentru fiecare copil fiind una întemeiată și care ar asigura copiilor un trai decent.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se admite recursul declarat de Crețu Mariana reprezentată de avocatul Victor Mazniuc.

Se casează integral decizia din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 11 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Crețu Mariana împotriva lui Stavila Alexandru, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Natalia Gavrilan cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic